

Борба

ОРГАН НА ОКРЪЖНИЯ КОМИТЕТ НА БКП, ОКРЪЖНИЯ НАРОДЕН СЪВЕТ
И ОКРЪЖНИЯ КОМИТЕТ НА ОТЕЧЕСТВЕНИЯ ФРОНТ — ВЕЛИКО ТЪРНОВО

Година XXXVI

1979

ФЕВРУАРИ

24

Събота

Вестникът е основан през 1943 година

Брой 24 (4167)

Цена 3 стотинки

В подкрепа на героичен Виетнам

„НАШАТА СИЛА Е В НАШАТА ДРУЖБА“

„Долу ръцете от социалистически Виетнам!“, „Позор за китайските агресори!“, „Ние сме с тебе, героичен Виетнам!“

Под тези лозунги премина състоял се в четвъртък протестен митинг във Велико Търново, организиран от Окръжния и общинския комитет за мир.

Митинга откри Георги Генев, председател на общинския комитет за мир. Посрещати изключително сърдечно със ставане на крака и с цветя, в митинга участваха виетнамските журналисти Ха Хоа, завеждаща промишлено-търговския сектор във в. „Нян Зан“ — орган на Централния комитет на Виетнамската партия на труда, и Бу Нгог Зао, редактор в сп. „Конгшан“ — теоретичен орган на Партията.

Произнесоха се възмути думи в подкрепа на социалистически Виетнам, родината на Хо Ши Мин и виетнамския народ, извоювал свободата си само преди няколко години и показал нечувана храброст в кървавата и жестока битка с френския и американския империализъм. На митинга говориха Стефан Полев, председател на общин-

ския комитет на борбите против фашизма и капитализма, Милена Панайотова, студентка във Великотърновския университет, пионерът Иван Ангелов от училище „Димитър Благоев“.

Пламенно слово произнесе другарката Ха Хоа, която изрази възмущението си от наглото нашествие във Виетнам, предизвикано от китайската върхушка. Като цитира изявлението на министър-председателя на Виетнам Фам Ван Донг, че „Китай ще го даде“, тя благодари за солидарността и всестранната подкрепа на българския народ в героичната борба на виетнамския народ срещу агресията на китайските хегемонисти. Нашата сила е в нашата дружба! — подчерта тя.

Митингът изпрати телеграма до Виетнамското посолство в София, в която се изразява гневният протест на великотърновчани, които, присъединявайки гласа си към гласа на световната прогресивна общественост, настояват незабавно да бъдат изтеглени китайските войски от територията на ЕР Виетнам.

Илия МАНЕВ

ГНЕВЕН ПРОТЕСТ

В машиностроителния завод „Червена звезда“ в гр. Дебелец работят 19 виетнамски практиканти. Добре овладяват българските от тях професии Буй Ван Хуу, Данг Таун Минх, Нго Ван Чин, Чинх Ван Вих, Нгуен Ван Нхи и други.

Сега, когато цялата наша общественост изразява своя гневен протест срещу неадекватните действия на мажорите от Пекин, виетнамските младежи в завода са потресени от наглото, пиратско нападение.

На митинга, състоял се в завода, Данг Таун Минх става изразител на чувствата на своите другари: „След 30-годишна война за национално освобождение виетнамският народ желае да живее в мир. Но още от първия ден на нашата свобода китайските ръководители организираха враждебни действия против Виетнам. Сега нагло нападнаха родината ни. Но нашият народ ще победи — с него са страните от социалистическия блок, всички честни хора в света!“

Колективът на завода ще изпрати в Социалистическия републикански Виетнам оборудване за два завода с технологич-

ни линии за производство на тухли и една трираменна преса.

Валентина КАМБУРОВА

Ние, възпитаниците на ЕСПУ „Кирил и Методий“ във Велико Търново, не познаваме войната с нейните ужаси, но изтъпняхме, когато чухме страшната вест за вероломното нападение на тайските мажористи над социалистически Виетнам. Присъединяваме се към гласа на милионите хора и казваме решително „Не!“ на войната!

Гняв и възмущение предизвиква у всички честни хора в света агресията на Пекин срещу Социалистическия републикански Виетнам. И нашият народ изразява своята солидарност с героичен Виетнам. В окръга стават безброй протестни митинги, събирания, на които трудещите се гневно осъждат агресията на Китай, подкрепят борбата на виетнамския народ против агресора, за защита на своята независимост и суверенитет.

Страж на мира

По случай Деня на Съветската армия и Военноморския флот на СССР снощи в с. лона на Дома на Народната армия във Велико Търново се състоя общоградско събрание. Тук бяха Христо Станев, секретар на Окръжния комитет на БКП и председател на Окръжния комитет за българо-съветска дружба, Михаил Николов, председател на Окръжното ръководство на БЗНС, Велко Димов, секретар на общинския комитет на БКП, ген.-майор Делчо Станимиров, началник на ВНВУ „Васил Левски“. С. ръководяния бяха посрещнати съветските гости, между които бе Михаил Падевич Райхман, генерал на Съветския съюз, участник във Великата отечествена война.

Доклад за легендарната и непобедима Съветска армия, страж на мира и защитник на човешкото щастие, проче то полк. Димитър Петров, началник на политотдела на ВНВУ „Васил Левски“.

Петър КАИШАНОВ

Арбанаси търси своя облик

Уникален архитектурно-исторически резерват • Обсъжда се бъдещото комплексно развитие на селището • Разработва се концепция-програма с участието на специалисти от различни области

По инициатива на Окръжния съвет за култура и общинския народен съвет във Велико Търново в края на януари в Комитета за култура бяха обсъдени основни проблеми на състоянието и бъдещото развитие на Арбанаси. Под ръководството на арх. Пею Берберлиев, зам.-председател на Комитета за култура, и с участието на редица ръководители, обществени дейци и специалисти от Велико Търново и София, между които арх. Иван Николов, директор на Националния институт за паметниците на културата, ст. и. с. Марин Деведжиев — главен директор на КНИПИТУГА, проф. арх. Рашел Ангелова, доц. Любен Прашков, проф. Москов и други се състоя задълбочен и полезен разговор за съдбата на този уникален архитектурно-исторически резерват.

Помолихме зам.-председателя на общинския народен съвет във Велико Търново Драгич ДРАГНЕВ да запознае читателите на вестника с изказаните мнения и становища относно бъдещето на Арбанаси:

— На срещата бе подчертано, че в последните години са положени немалко усилия за възвръщане и пресъздаване облика на Арбанаси. Са през последните пет години са изразходвани около един милион лева за реставрация на най-значителните кул-

турни паметници в селото. Националният институт за паметниците на културата вече е завършил и предал 19 къщи, 4 църкви, 1300 м оградни зидове и 22 порти. Но в същото време бе изтъкнато, че независимо от тези усилия развитието на Арбанаси не

се осъществява комплексно, в някои случаи то протича стихийно. Липсва единна генерална линия, която да подчинява всички аспекти на то ва развитие. Недостатъчно се работи за благоустрояването на селото, бавни и незадоволителни са темповете на реставрационните работи, недо- ставящи са обемът и обектите, които е поел за изпълнение Националният институт за паметниците на културата особено сега, в навечерието на 1300-годишнината от създаването на българската държава.

Освен това е допуснато не законно строителство, което нанася сериозни поражения на резервата и зоната около него — общо 88 незаконни постройки, от които 11 в границите на селото. През последните 5 години в околностите на Арбанаси са залесени близо 400 дка и независимо, че типични за района са орехът, дъбът, липата и брястът, две трети от новите засаждения са иглолистни.

Налице е тенденция за намаляване жителите на селото. Сега там живеят 436 души, от които 296 са жители на Арбанаси. В селото има само 16 деца на училищна възраст. През последните години 184 души са се изселили и живеят в околните градо-

ве. Всичко това налага процесите на бъдещото изграждане на Арбанаси да бъдат програмирани — в цялата им сложност и многообразие — и регулирани успешно на базата на единна и ясна концепция, формулирана с общите усилия на всички, които имат задължения и отношение по въпросите. На практика това е сложно и отговорно дело. Сложността бе потвърдена от много идеи и становища, които бяха изказани на срещата. И тъй като в по-голямата си част те са дискусии, неизяснени до край, ще си позволя да се спра само на някои от основните направления, по които бяха изказани интересни съображения.

Единодушно беше потвърден фактът, че феноменът Арбанаси е огромно национално достижение и богатство, което трябва да бъде съхранено и възстановено. От всичките 215 сгради в селото 143 са паметници на културата, 20 от които с национално значение. Няма друго селище в България, в което в продължение на един век да са построени 7 църкви. Най-голямото богатство на Арбанаси е неговата архитектура и стенописите в църквата.

● На 3 стр.

Самостоятелни изложби в Сухиндол и Павликени

В изпълнение на програмата на Окръжния съвет за култура за организиране на културни мероприятия в селищата на окръга през есенно-зимния сезон тази седмица бяха уредени две самостоятелни изложби на великотърновски художници.

Снощи в Сухиндол бе открита първата самостоятелна изложба на графика Спиридон Борисов, преподавател във Великотърновския университет „Кирил и Методий“. В експозицията са включени около 40 творби, обхващащи целия творчески път на художника и тематично обединени в циклите „Нашите майки“ — отразяващ революционните борби против фашизма и капитализма, „Хора и релси“ — посветен на самоотвержения труд на железопътните работници. Представени са и графични листове от строителството на язовир „Повковци“ и Химкомбината в Свищов.

Жанровото многообразие в изложбата показва възможностите на автора с еднаква любов и художествено внушение да ни поднесе българския пейзаж, трудовото всекидневие и героичното минало.

Пред присъстващите на откриването на изложбата художникът бе представен от Нестор Иванов, директор на Окръжната художествена галерия.

(Соб. инф.)

Васил СТЕФАНОВ

Международна детска асамблея „Знаме на мира“

От 15 до 25 август тази година България ще бъде домакин на Международната детска асамблея „Знаме на мира“. Тя се провежда в Международната година на детето във връзка с 20-годишнината от приемането на Декларацията на ООН за правата на детето под почетния патронаж на другаря Тодор Живков и генералния директор на ЮНЕСКО Ахмеду-Махтар М'Боу.

Българските деца изпрати на поздрав и покана до децата от цял свят, които обичат

чат мира и изкуството, да посетят нашата Родина. Децата на науката, образованието и изкуството се обрънаха към колегите си от цял свят с писмо-обръщение да подкрепят Международната детска асамблея „Знаме на мира“.

За подготовката и провеждането на асамблеята на територията на окръга е изграден организационен комитет с председател Никола Василев, първи секретар на Окръжния комитет на БКП. В предварителния план са застъпени мероприятия, които ще се провеждат последователно в училищата, по общини и в окръга. Окръжните инициативи включват: празници на детското музикално изпълнителско и композиционно творчество, окръжна изложба „Детство мое“, литературни четения на произведенията на деца и речници на художественото слово.

В детската асамблея „Знаме на мира“ е желателно да вземат участие всички деца от градовете и селата на окръга — от възпитаниците на детските градини до учениците от осми клас. Асамблеята няма да има конкурсен характер. Тя трябва да носи радост на децата, да ги подтиква към творчество

Забележително събитие

Първостепенно събрание по случай 100 години от откриването на Учредителното събрание в Търново организираха Окръжният и градският съвет на Съюза на юристите в България, административното ръководство и ръководствата на обществено-политическите организации в сѣда, прокуратурата и адвокатската колегия във Велико Търново.

Доклад за това забележително историческо събитие изнесе юрикконсултът Горазд Чолаков.

Димо ДИМОВ

Изпълнението на плана за износа — патриотичен дълг

Великотърновският край поради своето местоположение още от дълбока древност е средене на оживена търговия. Истинско развитие на външноикономическите връзки на окръга обаче на съпътстват едва през годините на народната власт и особено след историческия Априлски пленум на ЦК на БКП (1956 г.).

Главно със съветска помощ и с помощта на останалите братски страни от социалистическия блок се оборудваха и снабдиха с модерна техника редица промишлени, селскостопански, строителни и транспортни предприятия и организации. За отделни промишлени и селскостопански изделия окръгът стана единствен или основен износител в страната. Неговата продукция сега е позната в над 50 страни от Европа, Азия, Африка и Латинска Америка.

През трите години на VII петилетка износът на продукция за външния пазар от окръга нарасна със 77 на сто спрямо 1975 година, чувствително се увеличила валутните постъпления. Усвоено бе производството на редица нови стоки като джанти, фурури, резервни части и други, внасяни по-рано от не социалистически страни, с което бе икономисана ценна валута за народното стопанство.

И през миналата година продължи тенденцията за

подобряване структурата на износа. Целият прираст бе постигнат за сметка на увеличаване износ от комбинатите и предприятията към Министертството на машиностроителството от химическата и леката промишленост. Висок е делът на продукцията от селскостопански произход в сурово и преработено състояние и от личните дворове на кооператорите и работниците.

На значително по-високо равнище през годината бяха взаимноотносително между предприятия-износители и външнотърговските организации, резултат на което е пълната реализация на продукцията за износ в края на годината. С най-голям принос в това отношение са колективите на СХК „Свищов“ — Свищов, Завода за запаметяващи устройства — Велико Търново, КИМ „Червена звезда“ — Дебелец, КСТ „Янтра“ и ПСП „Стройснаб“ — Горна Оряховица, Предприятие за плодови сокове — Стражица, комбинатите „Винпром“.

Въпреки положителните резултати, неизпълнение на задачите за износ през миналата година допуснаха пет, а за валутната програма — шест предприятия.

През тази година задачите са още по-големи и отговорни — предвиждат се високи темпове на нарастване на обема на износа и валутните постъпления. Значи

телич изменения в неговата структура. Това налага трудните колективни и личните стопанства от окръга с външнотърговски задължения да насочат вниманието си към следните проблеми:

● Ритмично и комплексно изпълнение на плана по износа от всеки колектив, от всяко зveno, на всяко работно място.

● Решаване на „открити“ въпроси чрез своевременно потърсена помощ от съответните организации на Министерството на външната търговия.

● Решително подобряване на техническото равнище и качеството на изделанията.

● Подобряване валутната възвръщаемост и ефективността за износ по пътя на по-добро използване на валутните механизми на международния пазар.

Изпълнението на валутната програма на окръга е пряко свързано с цялостната дейност на предприятията и стопанските организации, с борбата на трудовите колективи за висока ефективност и високо качество на личните дворове. Образованото изпълнение на задълженията в това отношение е патриотичен дълг за всеки труженник.

Ангел ТОДОРОВ
зам.-сектор „Планоикономически“ в Окръжния комитет на БКП.

Обновяване на естетическите ефекти

По повод постановката на „Коварство и любов“ на Велико-търновския драматично-музикален театър „Константин Кисимов“

Драмата „Коварство и любов“ на Шилер е най-издържаната му творба за едно въздействено театрално представление, написана през неговия първи творчески период, когато драматургът претворява за сцената идеологическите позиции на литературното движение „Бурни устреми“. В произведението за сцената младите просветени интелектуалци, бурните гении, немската литература от втората половина на 18 век, пренасят основните социално-правствени идеи на френския философ Рюсо. Те се обявяват в защита на естествените емоционални влечения на човека, на свободния избор в сферата на нравствените норми без съотнасяне към ограничаващия морален кодекс на съвременното. „Бурните гении“ въвеждат в театъра ярък индивидуален характер, образа на самотния бунтар, който проповядва чрез завладяващото, предизвикващо властващото слово възвисяващия човешката личност идеен — свободата, справедливостта, равноправието.

В драмата на Шилер частната любовна интрига може да настроя погрешно зрителя към възприемане на спешни събития само като гравитационни елементи на една сантиментална драма. Явно авторът е противодествувал именно на това еднопосочно възприемане на творбата, като променил първоначалното заглавие „Луиза Милер“, което насочва само към интимната драма на една интимна драма на една интимна драма. Във второто заглавие чрез „коварството“ той отваря действително кълбо обобщение на нравственото израждане сред властващите, довели до крапните граници моралния произвол в една малка затворена феодална държава.

В постановката на заслужил артист Асен Попов ръководената концепция е обособяването на героите в две сценични пространства според техния съсловен етичен статус — пространството на властващите във феодалната държава аристократи и пространството на образованите бюргери, които в случая са представени като идеални превъплъщения на просветителския „естествен човек“. Динамичното взаимодействие между тези две социално-правствени позиции и строи върху тяхната разнородна — рационалистична и емоционална — оценка на любовното чувство. Сценарията утвърждава полюсно различие в житейската философия на двете противоположни си спрямо любовта на Фердинанд и Луиза за съловния груп. В пространството на президента, над масивно бюро висят празен портрет — алюзия за една

Сцена от спектакъла с участието на артистите Татяна Александрова [Луиза] и Иван Евстатинов [Фердинанд]

обезличена тиранична власт. В дома на честния бюргер Милер всички драматични изживявания се развиват край пианото — символ на просветената артистична духовност. В работата си с актьорите Асен Попов доказва, че дори при изпълнение на камерен конфликт в драмите на „Бурния гений“ Шилер актьорът трябва да мисли за себе си и за своя зрител, да се съобразява с неговия акцент (Шилер). Началното буквално представяне на действащите лица на сцената от съответните актьори-изпълнители е вече настройваща позиция и за изпълнителите, и за публиката. Подтекстът на това представяне: пред нас ще се търкува Шилер в нов естетически план като драматург на известните човешки дилемни положения — свободен избор чрез любовта, условно изживяване — пълно всеотдайно изживяване на чувството.

В сферата на първата дилема се противопоставят президент фон Валтер и достойният човек, музикантът Милер. Вурм и Луиза. Втората дилема придобива сценичен живот чрез опозицията на фон Валтер и сина му Фердинанд, а третата — чрез съпоставянето на леди Милфорд и Луиза. Само трето противопоставяне е разрешено в текста без крайна драматична развръзка със зрелищен срив в нравствения принцип. Първите две които са изведени като много по-актуални за социалната пенсия в държавата на феодалния произвол, са разрешени чрез крайната романтична изява на честност и сил на обич. Смъртта, последств

вие на коварната интрига на Вурм, се насочва като критично обвинение срещу зарадената морална съвест на властващите.

В спектакъла на Велико-търновския театър могат да се набележат актьорски постижения, които доизграждат с успех режисьорската концепция за отделните образи. Много съответства с духа на „Бурни устреми“ е напрегнатата словесна и жестикулационна игра на Иван Евстатинов (Фердинанд), точно и убедително изиграва достойнството на честния „естествен човек“ Стилиян Анастасов (Милер). Блестяща е пародията на светските обноски в един затворен феодален двор, възприемащ само външно „френските маниери“, проведена чрез остроумните пластични находки на Стойчо Атанасов (фон Калд). Привлекателна със своите поетични акценти и нежна жертвоустремителност е Татяна Александрова като Луиза. Извън шаблона, интелигентно е построен „своя злодей“ Кирил Ангелов (Вурм). Верни на илюзията търсения на режисора са Томанца Петева като леди Милфорд и Стефан Самснев (Барон фон Валтер).

Изправен пред една трудна, стереотипно представяна досега драма на Шилер, конспективът на Велико-търновския театър ни убеждава, че класическите произведения могат да бъдат театрализирани успешно само когато при постановката се пристъпи към обновяване на естетическите ефекти, които са най-сигурната гаранция за дълготрайното идеологическо въздействие на спектакъла.

Гено ГЕНОВ

Към ученическата художествена самодейност — с внимание

За повече жанрово разнообразие на ученическите състави • Необходимостта от добра материална база • Празници на самодейността

На преден план в българското училище стои задачата за успешно и ефективно преустройство на класно-урочната и учебно-възпитателната работа по песне и музика за учениците от I до VI клас. Постигнати са сериозни положителни резултати на системно целенасочено възпитаване на музикален вкус и знания. Положителните са и успехите на самодейните ученически състави в V републикански фестивал на художествената самодейност. При тези условия реализирането на единната комплексна програма за естетическо възпитание поставя пред училищата от окръга и техните ръководства специфични задачи и проблеми в областта на масовата ученическа самодейност.

Във всяко училище на окръга е необходимо организиране и реализиране на различни по форма и съдържание ученически самодейни състави, освен традиционните — училищен хор и духовна музика, като групи за политически песни, фолклорни хорове и групи, танцови и театрални състави и други, в зависимост от условията, интереса, възможностите и наклонностите на учениците и квалификацията на местните художествени ръководители. Задачата е да се включат повече ученици в самодейността.

Опитът и този път доказва, че в училищата, където има добра материална база съвременни кабинети по песне и музика, там има по-хубави и по-интересни самодейни ученически състави (основно училище „М. Райкович“ — Ясеновец, първо основно училище „Иван Вазов“ — Горна Оряховица, СПУ „Алеко Константинов“ — Свищов, Езиково гимназия и ОСПУ „Васил Друмев“ — Велико Търново). Необходимо е всяко училище да има кабинет, хорова музикална зала с най-съвременни технически средства със собствена фоно-и дискова. Тази задача, би се ршила с добро желание на ръководството и най-вече на директора на училището.

Тук освен репетициите на ученическите състави биха могли да се провеждат мероприятия на пионерите и комсомолците, да се канят състави от други училища, да се изнесат малки концерти. Трябва да се осигурят такива работни условия, които ще спомогнат за създаването на ефективна художествена самодейност.

Привличането и активизирането на по-голям брой ученици в самодейните състави, както и ранното откриване на талантните могат да бъдат постигнати по различни пътища. Така например в интервал от една или две години в училищата могат да се организират Празници на ученическата самодейност. Темите и съдържанието на празниците да бъдат кръгли годишници, събития от младежкия живот, светли дати. Важно е те да бъдат български по дух, в тях да участвуват повече ученици, да участвуват

по-малко ученици, да се поставят високи художествени и емоционални изисквания при реализирането им. Това ще спомогне за естетическото възпитание на учениците, да се младеж. Като пример в това отношение могат да се посочат ОСПУ „Васил Друмев“, СПУ „Кирил и Методий“, Езикова гимназия „Асен Златаров“ във Велико Търново, основното училище в Джулюница и други.

Жанровото разнообразие и успехите на самодейността в училищата са в тясна връзка и зависимост от микроклимата в училището, от взаимомоношението между училищното ръководство и учениците. Само при добри условия се създават условия за разгръщане на самодейността. Както е например в икономическите техникуми в Свищов и Велико Търново, в СПТУ по електропромишленост „А. Попов“ и СПТУ по обществено хранене — Велико Търново, техникумите и Първо основно училище в Горна Оряховица, СПУ „Иван Момчилов“ в Елена. Комсомолските и пионерските организации биха разполагали своите празници и мероприятия, ако на тях има изпълнение на стученици-самодейности или цели състави, както и на техният творчески творби.

Особена стратегическа задача се пада на учителите по песне и музика, по български език и литература, по изобразително изкуство, както и на квалифицираните художествени ръководители-учители. Те трябва да поемат ръководството, наставничеството и методическата помощ (и на обществени начала) на нови самодейни ученически състави, да дават своята дан за осъществяването и реализирането на единната естетическа програма за комунистическото възпитание на учениците се от окръга.

Иван ДАНЧЕВ
методист в Дирекция
„Народна просвета“

Лятна буря

Люлее се зловещо маранята — змия, ползяща в августовска жар. Прокрадва тежки сенки по земята на облаците взривяват прах. И в миг небето мълнии изпраща към този свят, в очакване смях, и с грохот тъпне въздухът изтласкан, в стремежа си да бъде пак събран. Отприщан вятър ято птици гоци, настига ги, завърта се със тях; с прясно залп куршумите дъждовни

по пътя вдигат сини струйки прах. И брястовете, в галци катунарски, тела превръщат, ставите пращат, в облаците чуят по кръчмарски бутлици с дъжд, преди да се ранят. ... Пробягва мракът. Вдига се небето, в слънцето поема си дъхът. И тънка пара плъзва по полето, в което уморено спи дъждът.

Ванилин ГАВРАИЛОВ

Преди пейзажа

Ще дъхне медена гората, вятър клоните ще лизне, Къшей пита от луната антрацитен кон ще гризне;

Пътеките, лирично изтънели, ще лумнат целите в бакар. В тревите, от умора отмалели, ще бликне пръст от кърт.

Ще махне полетни криле бърза и висока птица, а притихналото се поле ще реди шевица до шевица.

И необходимата ни песен ще търси позволени часове. Тогава ще започне есен, а няма никой да го разбере...

Йордан ДЕНЧЕВ

П. Р. СЛАВЕЙКОВ НА ХЪРВАТСКО-СРЪБСКИ ЕЗИК

Творчеството на Петко Славейков отдавна е обект на сериозни проучвания. Българската литературна наука е изследователски споменават само две, определяне заслугите и значението му в развитието на националната ни поезия. Сравнително неизучено е откога и колко поетът е известен извън пределите на родината. От късленическите посочвания и библиографските бележки не са достатъчни в тази насока на издирванията.

А се оказва, че поетът още при живе става известен с някои свои творби сред славянските народи. Още през 1876 г. негово произведение е преведено на руски език. Такъв пример е и включването му в антологията на хърватско-сръбски език „Бугарске песме“, съставена и издадена от Аугуст Харабашич през 1886 г. в Загреб.

Хърватският поет Аугуст Харабашич е активен сътрудник на списание „Виенац“, редактирано през 70-те години на миналия век от големия поет и романист Аугуст Шеноа Любопитно е да се отбележи, че в това издание преди пове- че от век се появяват части от пътеписа на Феликс Каниц за България, а сред тях е и описанието на някогашно Търново, придружено с изобразение (графика) на старо-престолния град.

Аугуст Харабашич е сторонник на илрииската идея и страстен приятел на България. За него борбата на нашия народ за освобождение от османско иго е пример и вдъхновение за още поробените хървати. В поетични произведения и със съставянето на антологията „Бугарске песме“ Харабашич е радостен за славянско и балканско единение.

Поетическата антология на Харабашич представя в превод дванадесет Славейкови творби. Досега ни не изследвачи споменават само две, доверявайки се на посочванията в книгата на хърватския преводач, че са подписани с името на възрожденския поет, а сред неподписаните са още десет!

Като се има пред вид, че в антологията са включени стихотворения на Любен Каравелов, Христо Ботев, Иван Вазов, Стефан Стамболов и др., никак не е случайно, че тя се открива с произведението на П. Р. Славейков. На първо място е „Вярата и надеждата на българина към Русия“. Надсловът на превода и първичността на текста са белег, че стихотворението е заето по своя вероятност от първата публикация в „Славянско братство“ (г. 1, 1878, кн. 10 от 22 юли, с. 88).

Сравнението между оригинала и превода на Харабашич сочи явна туполука на преводача. Той е съумял много точно, със запазване на увеличаващия ритъм, поетично да предаде на своя език съдържанието на творбата. Един пример само е достатъчен да докаже това (пре давам текста нормализиран на кирилица поради липса на набор):

Руска сила, руска воля,
Руска кръв и руска пиест
Робства нас не избавила
И пренула нашу свиест.

Ниемци, франци и ангези
Душмани су нама сви,
Само наших талачи
И тирани друзи зли

Стихотворението „Към българите“ е без заглавие в превода и следва

непосредствено след споменатото преди. И тук Аугуст Харабашич се проявява като добър познавач на българския език, като поет, който умее да направи естествен на родния си език стихотворен текст с присъщата му бойност, стегнатост и маршовост, да изрази страстния призив на патриота:

За све старе ране,
Кликнимо кроз страст:
Смрт на све тиране
Нек им падне власт!

Циели свет нас гледа,
Хочемо л'га стрт?
Стог нам кселом буди:
Победа ил смрт!

Останалите стихотворения, с които П. Р. Славейков е алязъл в антологията „Бугарске песме“, са интимни. Подборът им и включването им подсказват, че българският поет, без съмнение, е известен на съставителя на антологията и като певец на любовта. Повърхностно запознаване с „Бугарске песме“ може да извика съмнение за авторството на Петко Славейков, тъй като всичките не са подписани. Но фактът е безспорен — това са Славейкови стихотворения. Подобно не отбелязване на автора или погрешното му посочване съществува в сборника: Христоботевото „Майне си“ е приписано на Л. Каравелов, а пък негово стихотворение на П. Р. Славейков.

Съпоставяйки преводите с оригиналните стихотворения на нашия поет, неговото авторство напълно се доказва. В последователност в антологията се редуват „Сирота“, „Приспивална песен“, „Овчарка в

Стара планина“, „Нежното момиче“, „Откак нежно ме погледна“, „Ружница“, „Каква росна зора“, „На нощта си ясен месец“, „Видях и познавам, първо либе“, „Ах, безжалостно момиче“. Посочвам ги по заглавията в десеттомното издание на П. Р. Славейков. Единствено по-съществени различия има между „Приспивална песен“ и превода и „Спи спокойно, мое дете“.

И при превеждането на тия Славейкови поетични творби Харабашич е с големите качества на чуждозичния интерпретатор. Преводите са запазили интимността, искреността и спонтанността на изживяванията на лирическия герой, естествени и правдивост отличават пресъздадените му душевни състояния. Не се е загубило, напротив откроява се своеобразието на поета Славейков.

Иска ми се специално да изтъкна обстоятелството, че след като първият наш поет на любовта изтъква влиянието на по-напредналият балкански литературни при създаване на интимната си поезия, де сетилостта след това чрез антологията „Бугарске песме“ той намира прием и става известен в Хърватско. Участието на П. Р. Славейков в поетичния сборник на Аугуст Харабашич е първата му поява в превод не само в Хърватско. Познавайки положението, може да твърдим и да се докаже, че антологията е разпространявана и четена и в Сърбия. И това изтъква голямата и неопонима заслуга на хърватина Аугуст Харабашич.

Иван Ст. ТРАШЛИЕВ
главен асистент по нова българска литература във Велико-търновския университет

Справочник на читателя

КИНО

От понеделник до неделя в киното на окръга ще бъдат показани: ПОЛТА — тел. 2-05-42, голяма зала — „Кратко съзнание“ — 10, 14, 16, 18 и 20 часа; малка зала, студийни филми — „Ниваго“, „Светло“ — 15.30 часа; „Андрей Рублев“ — 19.30 часа; а детски филми — 17.30 часа, а в събота и неделя — от 10 часа; научно-популярни филми — „Малта“, „Венеция“, в добрите на „Алсралия“, „Искра“ — тел. 2-00-43, „Благодаря ти“ — 10, 13.30, 15.30, 18 и 20 часа; „Девети септември“ — тел. 2-00-31, „Прелатската“ — 10, 13.30 и 18 часа; „Соната над езерото“ — 15.30 и 20 часа; кинотал „Чокалоци“ — „Този опасен врата към балкана“, „Ваня“.

ГОРНА ОРЯХОВИЦА: „Ленин“ — тел. 4-21-71, „Поларизирана“ — „Трампа“, „Ярослав“ — 10, 14, 16, 18 и 20 часа; „Калтинец“ — „Полицейският“ — 10, 14, 16, 18 и 20 часа; „Един на лък град в Тексас“; профсоюзно кино „Харабашич Стоянов“ — тел. 67-61, „Звездобит“, „Автоматичен“.

СВИЩОВ: „Алеко Константинов“ — „Роялти“, „Сянка на замъците“, „Павликени“, „Димитър Стоянов“ — „Ас“, „Един малък град в Тексас“, „Акция край арсенала“, „Христо Ботев“ — тел. 20-44, „Червоните дипломатически куриери“, „Ловци на неприятели“, „Смъртта на един негодник“.

ЕЛЕНА: „Христо Ботев“ — тел. 21-85, „Скок от покрива“, „Давай, каубой“, „Роялти“, „Полски тръмбеш“, „Помога за Коплак“, „Убит при нападение“, „СТРАЖИЦА: „Развитие“ — тел. 21-42, „Ще те заставя да живееш“, „Любов и омраза“, „Създа“.

СУХИНСКО: „Трезвенец“ — тел. 20-44, „Рождение“, „Юстин“, „Принесата върху грахово зърно“.

КИЛИФЕРОВО: „Петко Ахчиев“ — „Атлетика на Бая“, „Авантюри“, „Червените дипломатически куриери“, „ДЕБЕЛЕЦ: „Георги Николов“ — „Искам да стана министър“, „Слонът, моят приятел“, „Умирай, само в краен случай“.

ГОЛНА ОРЯХОВИЦА: „Момка“, „Стас и Нели“, „Няма то дотече“, „ЗЛАТАРИЦА: „Стефан Попстоянов“ — „Момчето и океана“, „Правилно без изключение“, „Мина Маус“.

БЯЛА ЧЕРКВА: „Труд“ — тел. 672, „Топло“, „Имало едно време един полицай“, „Убит при изпълнение“.

ФУТБОЛ

СЕВЕРНА „Б“ РЪГ
Етер — Светкавица; Вател — Кърпачев; Янтра — Септ славя; Чавдар — Вечер; ЖСК — Спартак; Дунав — Червено знаме; Добруджа — Лукогорци; Локомотив — Раковски; Бенковски — Гигант; Академик — Бдин.

ЗОНА „ЯНТРА“
Черноломец — Левски (Ом); Бенковски (Тет) — Левски (Ом); Бенковски (Рях) — Локомотив (Дри); Вълче — Ангел Кръчов; Локомотив (Рет) — Бенковски (Б); Левски (Стр) — Вихър (Николаво); Левски (Ляска) — Филип Тотю ДЗК (ТО) — Ботев (Деб).

ИЗ САМОСТОЯТЕЛНАТА ИЗЛОЖБА ПО ХУДОЖЕСТВЕНА ФОТОГРАФИЯ НА МЛАДЕЦ БАЛКАНДЖИЕВ В ПАВЛИКЕНИ

ПОКОЛЕНИЯ

Арбанаси търси своя облик

От 1 стр.

Решително бе отхвърлена тезата за небългарския характер и произход на Арбанаси. Има много указания, че арбанаската къща може да се счита за пръв приемник на българската средновековна къща. Безспорно е обаче, че са необходими допълнителни проучвания — археологически, исторически и други, за да се обоснове и допълни научно историята на селото и да се избегнат сериозни отклонения и грешки при реставрирането на къщите и запазването на автентичния им вид.

Широко място бе отделено на градоустройствения план — всички разработки да бъдат съобразени с изискванията на Мъртенския пленум на ЦК на БКП и на селищните системи. Преобладават становища селото да не се развие като напълно самостоятелно селище, като изкуствено се създават и поддържат всички негови функции. Изнасяна бяха съображения за разглеждане и развитие на Арбанаси като част от Велико Търново, допълващо неговата история, архитектура, природа. Основа за това са и традицията, и историческият факт, че Арбанаси е бил спътник на Велико Търново още от Средновековието, седилище на Великотърновската митрополия, крайградска резиденция на столцилата по време на Втората българска държава.

Сериозно внимание беше отделено на проблема за задръжането и увеличаването на населението на Арбанаси, за да се развие то като живо селище и в тази връзка — за възстановяване на характерните и традиционни за поминъка на тукашното население дейности. Изказаха се мнения за въвеждане на животновъдството без налагане на ограничения, за производство на продукти от него и най-вече на прочуто арбанаско кисело мляко. Препоръчва се мерки за възстановяване на традиционните занаяти — бакърджийство, кожуарство, златарство за откуване и даване живот на някои стари кафенета, меха

ни, работилнички, кланици и други.

Особено внимание бе отделено на въпроса за Арбанаси като център на вътрешния и международния туризъм. По същество чрез ангажирането на населението в обслужващата сфера (администратори, хотелиери, екскурзоводи) туризмът трябва да стане основен поминък на жителите на селото.

Категорично бе защитена практиката отделни ведомствени и организации да закупуват и възстановяват със собствени средства къщи. Това е форма и резерв за по-ускорено реставриране и изграждане на фонда, но при дълъг жителен срок да бъде установен нов ред за стопанисване и експлоатация на легловата база, която при сегашните условия не се използва пълноценно.

Като много належащо бе оценено организирането на доброволна сбирателска дейност за издирване и съхраняване на етнографски и други материали и създаването на музей. Обсъдени бяха въпросите за транспортните връзки на Арбанаси, изграждането на обслужваща база за туристи и гости, издаването на пропагандни материали — албуми, брошури и т. н. Предложено бе в бъдеще Арбанаси да бъде домакин на някои от периодичните и традиционни културни мероприятия на Велико Търново, тъй като градът е твърде натоварен в това отношение.

Решено бе всички изказани становища по отделните въпроси да бъдат осмислени и обединени в една концепция — програма за бъдещото развитие на Арбанаси. Възложено бе на общинския народен съвет да формира колектив от архитекти, историци, археолози, изкуствоведи и други специалисти, който в срок от два месеца да разработи програмата с оглед през второто полугодие на тази година тя да бъде представена на Националния институт за планиране на културата. Заедно с другите специализирани органи и институти той трябва да започне проектирането и изпълнението на предвиденото в програмата.

Играят студентите от танцовия състав при Великотърновския университет. Снимка Иван ДИМИТРОВ

Рецитал на ученици

Неотдавна в Окръжния пионерски дом „Митко Палазов“ се състоя градският рецитал на тема „Детство мое“, посветен на Международната година на детето. В него взеха участие чавдарчета, пионери и комсомолци — първенец в общоучилищните фестивали. Децата решиха стихове за героизма на техните връстници в революционната борба, за своите щастливи дни, за Партията и Родината.

При чавдарчетата първо място зае Ивайло Стоянов от училище „Вела Пискова“, при пионерите — Ганка Тодорова от училище „Бачо Киро“, а от комсомолците най-добре се представи Емил Стефанов от училище „Димитър Благоев“. Специална награда получи пионерката Магдалена Гатева от ОСПУ „Васил Друмев“ за рецитация на своето стихотворение.

Галина СТОЕВА

Дружество за пример

Дружеството на автомобилистите в Козарево развива активна дейност. По случай завършването на техническа учебна година членовете му дадоха обещание да проявяват високо чувство за гражданска отговорност, дисциплинираност. Те ще бъдат все така внимателни към пешеходците, ще пазят живота и здравето на децата.

И напред дружеството на СБА в Козарево ще води непримирима борба против проявите на недисциплинираност и особено срещу употребата на алкохол.

Недю НЕДЕВ

Съобщение

Общинският народен съвет във Велико Търново, на основание на член 82, алинея IV от Правилника за прилагане на Закона за териториално и селищно устройство, съобщава, че със заповед № 48 от 22. I. 1979 г. на председателя на изпълкома на общинския народен съвет е одобрен застроителният план на селищния комплекс „Писмана“ — Велико Търново.

Планист е изложен в отдел „Архитектура и благоустройство“ на съвета — стая 514. За интересите на собствениците могат да се прогледат в 14-дневен срок от публикуването на настоящото съобщение.

Името на Петко Пеев Куциев е преплетено в много събития от патристичния систем при 1923 г., та чак до наши дни. И нито в едно от тях той не е просто съвременник или наблюдател, а винаги дейен участник.

В живота на този човек сякаш има някакво съдбовно предопределение. Петко Пеев е роден в Мусина през май 1897 г., на границата на двете столетия. До първата световна война животът му с нищо не се отличава от този на останалите бедни селски момчета. Войната ализа в дома на Куциев със загубата на едното око на бащата, за да отвори широко очите на сина. Седемнадесетгодишен, младежът е вече на фронта. Школкият патристичизъм бързо се изпарява пред чудовищната картина на братоубийствената сеча. Страната в това време се разтърсва от женски бунтове. Сред войниците избухва въстание.

Тези събития са първата заплата за Петко Пеев. Най-силно отеква победилата руска революция. Многобройни въпроси нахлуват в главата на селския младеж. Петко се връща от фронта с тържесливото намерение да продължи образованието си въпреки своите 21 години. Дяло му заема пари и го изпраща в Самоков да следва американски колеж.

Средствата не достигат и гимназията е принуден да работи: сече дърва, чисти по да на обществено. Чувство то за вътрешен бунт против социалната несправедливост, родено по време на войната, го обхваща все по-пълно. Все по-често и по-упорито младежът търси съмишленици. През лятото на 1919 година Петко Пеев става член на БКП (т. с.). В Самоков пътищата го срещат с Борис Хаджистиров, който го въвежда в събиранията на градската партийна организация. Тук Пеев се запознава със секретаря на ЦК на БКП (т. с.) Васил Коларов.

След завършването на колежа Петко Пеев поема пътя на народен учител. Наа член е в с. Гюл Бунар (сега Вистрениц, (Беленско)). Само месец след започването на учебната година младият учител е арестуван за комунистическа пропаганда. Една успява да се измъкне невредим, но събитията, които стават в началото на следващата есен, завинаги го разделят с училището.

Един е пътят

ят комитет взема незабавно решение за укриване в горите.

След няколкодневен глад по скитане, преоблечен като опяря на влак, Петко Пеев успява да стигне до Самоков. Два-три месеца по-късно, подпомогнат от самоковските комунисти, поема пътя за далечния американски континент. В индустриалния център Детройт има клуб на българските емигранти и то ва решава избора на посолката.

Зареждат се дълги скитания, безплатни отказни и краткотрайни ангажименти, докато успее да постъпи в автомобилния завод „Форд“. За потомствения български селянин това е истинска школа за изучаване природата на капитала. „В тази страна спомня си 50 години по-късно Пеев — от първия до последния ден наблюдавах една страст — да се трупат пари, да се обогатяваш. На всякъде всичко е подчинено на нея“.

Не след дълго българинът е уволнен от работа, а на личната му книжка се появява печат „неблагонадежден“.

В това време между емигрантите усилно се говори за големите успехи на социалистическото строителство в СССР. Особен интерес сред българите предизвиква новата организация на селското стопанство. И тъй като по-голямата част от тях са селски чада, възниква конкретен идеал: да се основе в Детройт българска комуна, да се оборудва с модерна техника и след време да се пренесе в Съветския съюз. Идеята допада на всички: 29 българци с различен специалност и те с жар се заемат за нейното осъществяване. Необходимостта от подготвени специалисти за земеделската комуна отвежда Петко Пеев в колежа в гр. Ленсинг, недалече от Детройт като студент по зоотехника.

Българската секция на компартията в Детройт издава свой вестник „Заря“. В него Пеев помества статии, стихотворения и една поема „Алфа“. Тази поезия не попада на господата и веднага след излизането на броя с поема „Алфа“ нейният автор е задържан. Тридесет и чети

ри денонощия дръзък, мучденец прекарва в килия единадесет дни. В това време другите от партийната организация уреждат прехвърлянето му в СССР.

Две седмици след пристигането си в Москва Пеев прекарва в семейството на Васил Коларов. Коларов проявява жив интерес към дейността на българските емигранти в САЩ и вълага на П. Пеев организаторската работа по присъединяването на детройтската комуна към комуната „Д. Благоев“ в с. Парасковеевка (сега Куликовка), Полтавска област. Шест месеца по-късно Пеев посреща на Одеското пристанище останалите членове на комуната и своето семейство, заедно със закупените селскостопански машини.

През пролетта на 1931 г. Народният комисариат по земеделието изпраща Пеев като главен специалист в Краснодарската опитна станция по животновъдство. Поверена му е отговорността за дача-гряжата за повишаване продуктивността от животновъдството в совхозите и колхозите на Северен Кавказ.

И така... до Великата отечествена война.

През септември 1941 г. е мобилизиран в редовете на Съветската армия. Пет години войова лейтенантът от Съветската армия Петко Пеев. Стига почти до Берлин, участва и в освобождаването на България. В Мусина преживява външното на срещата със сина си Симеон, който се е родил след бягството на бащата през кървавия Септември 1923 г.

След войната Пеев се завръща отново на работа в селското стопанство на съветската страна. От тогава живее в Болград-неголям град в Одеска област, тясно свързан с историческата съдба на българския народ. Директор на инкубаторна станция зоотехник, сътрудник в районен земеделски дълги години председател на колхоз... Сега е вече пенсионер. Често идва в България.

Петко Пеев е вече на 81 години. Но нито фигурата, нито лицето на този човек, не издават възрастта му. Революционната преданост и оптимизъм са неговите стимулатори, защото е избрал един път, по който не се остарява — безпогрешния път на горенето.

Йорданка СЛАВЕВА

Важно за всички заводи, механици и технологи

МК „Екчо Стейков“ — Лясковец

уведомява

всички заводи, ТПК, АПК и др., че разполага с добре оборудван

ТЕРМИЧЕН УЧАСТЪК

и е в състояние да извършва термична обработка в солни вани на всички видове марки стомани с размер: дължина 800 мм и дебелина до 400 мм. Разполага също и с пещ за газова циментация с размер 800/500 мм.

Поръчките се изпълняват бързо и акуратно и се приемат от технолог към участъка, телефони: 21-78; 20-88; 21-71; 21-90; 30-71; 30-72 от Лясковец, вътрешни 271 и 440.

3-2

Летищен център — Горна Оряховица

съобщава,

че има вакантна длъжност за РАДИОТЕЛЕГРАФИСТ.

Зплата съгласно щатна таблица плюс униформено облекло.

3-2

Окръжно пътно управление — Велико Търново

търси да назначи

правоспособни машинисти на строително-пътни машини:

- МАШИНИСТ на багер „Варински“ К-608 — 1
- МАШИНИСТ на валици ДУ-48 — 2
- ШОФЬОР на автобетоносмесител — 1
- МАШИНИСТ на асфалтосмесител — 1
- МАШИНИСТ на товарачни машини — 2
- МАШИНИСТ на електрически багер — 3
- МАШИНИСТ на каменоотрошачна инсталация — 3
- МАШИНИСТ на сонди — 2
- МАШИНИСТ на компресори — 2

3-3

МЗ „Емил Попов“ — Велико Търново

търси да назначи

ЕЛЕКТРОЗАВАРЧИЦИ

Справка на тел. 2-20-83

3-3

ДМТ „Константин Кисимов“ — Велико Търново

търси да назначи

ЧИСТАЧ (мъж). Постъпване веднага.

Справки — „Личен състав“, тел. 2-58-51.

2-1

Авторемонтен завод „Победа“ — Лясковец

търси да назначи

- инженери по специалностите:
 - ТЕХНОЛОГИЯ НА МАШИНОСТРОЕНЕТО — 1
 - ТЕХНОЛОГИЯ НА МЕТАЛИТЕ — 1
- Справки: „Личен състав“, телефон 20-47.

5-4

ТПК „Дружба“ — Павликени

приема

- поръчки за поставяне на:
 - МОКЕТИ
 - ВЕЛТЪР
- с материали на предприятия и граждани.
- Поръчките се приемат в ателието на ул. „Г. Димитров“ № 44.

10-8

ТПК „Дружба“ — Павликени

има

капацитетни възможности ЗА ИЗРАБОТКА НА РАБОТНИ ПРЕСТИЛКИ ЗА НУЖДИТЕ НА ПРЕДПРИЯТИЯ И ОРГАНИЗАЦИИ С МАТЕРИАЛИ НА КЛИЕНТИТЕ.

Поръчките се изпълняват по индивидуална мярка

Цени по ценоразпис.

10-7

Светла АНДРОНОВА

